

sig over de svale Kystfjælde og tilgrænsende Øer, hvor Havets Vindviftede Bremses og Myg bort og hvor friskt Græs fandtes i Fjælddalene. At dygtige Renvogtere kan lede Dyrenes Vandringer i nye Retninger, er en Sag for sig; men Renens Vandringsinstinkt er og bliver dog en Grundfaktor i Rensdyrnomadismen.

Selv om Tanner vistnok har Ret i, at en eller anden Form for Halvnomadisme maa ligge forud for Helnomadismen, udelukker dette ingenlunde, at Helnomadismen er meget gammel i Skandinavien. Tanner indrømmer da ogsaa (S. 56, Note 3), at visse Træk i Ottars Beretning tyder paa Helvnomadisme i Skandinavien allerede i 9. Aarh.

At Sit-Organisationen er ældgammel hos Lapperne, tør vel anses for sikkert — hvoraf dog ingenlunde følger, at den overalt eller til alle Tider har været saaledes, som den kan rekonstrueres hos Skolterne. Tanner synes bestandig at identificere Sit-Organisation med Halvnomadisme, hvilket næppe er holdbart. Og naar Tanner tilsidst vil genfinde det i Siter delte Lapfolk hos Tacitus, synes han at være naaet et Stykke udenfor Kendsgerningernes sikre Grund. Det skal blive interessant at se Sprogvidenskabens Vurdering af den noget overraskende Identifikation af Sit-Folket med Tacitus' Sitoner.

Ingen af disse Indvendinger rammer Bogens Kærne. Tanner har skænket os en Monografi, saa righoldig og dybtgaaende, at Petsamo-Omraadets Skolter nu maa siges at høre til de bedst kendte Dele af Lap-Folket. Og den paa førstehaands Kendskab baserede detaillerede Paavisning af Sammenhængen mellem Omraadets Naturforhold og Skolternes Kultur giver Tanners Arbejde en vidtrækkende Betydning og Værdi.

Gudmund Hatt.

C. F. Wandel: Carsten Niebuhr's Rejse i Jemen eller det lykkelige Arabien 1762-1763. (17×24 cm., 142 Sider og 1 Kort). C. A. Reitzel. København 1929.

Carsten Niebuhr's Rejse i Sydasiens staar stadig som en af de betydeligste Undersøgelsesekspeditioner, som er udgaaet fra Danmark. Mest bekendt er Niebuhr's nøjagtige Afskrifter af de oldperisiske Indskrifter, som foretoges paa Hjemrejsen, og som har lagt Grundlaget for Tydningen af Kileskriften. Hovedformaalet for Rejsen var dog Undersøgelser i det dengang næsten fuldstændig ukendte Sydarabien. Her foretog Niebuhr de grundlæggende Undersøgelser over Landets Topografi og Geografi, medens Botanikeren Forskål, der døde allerede i Ekspeditionens første Aar, havde foretaget betydelige Indsamlinger af Planter, som lagde Grunden til Kendskabet til Sydarabiens Flora. Ekspeditionens Resultater offentliggjordes paa

tysk i flere Bind. Den foreliggende Bog er en Oversættelse af Afnittet om Jemen, i det dog en Del topografiske Enkeltheder er udeladt. Da Sydarabien endnu stadig kun er lidet kendt vil Niebuhr's Beretning stadig kunne gøre Krav paa betydelig Interesse.

M. Vahl.

Alexandra David-Neel: *Arjopa, die erste Pilgerfabart einer weissen Frau nach der verbotenen Stadt der Dalai Lama.* (15×23 cm., 322 Sider, 45 Illustrationer og 1 Kort). F. A. Brockhaus. Leipzig 1928.

Alexandra David-Neel har studeret orientalsk Filosofi og Religionsvidenskab samt Sanskrit og tibetansk ved Ecole de France og har været Lektor ved et belgisk Universitet. Hun havde allerede gjort flere Rejser i Østasien, da det franske Undervisningsministerium sendte hende paa en Undersøgelsesrejse til Indien og Birma netop paa en Tid, hvor Dalai Lama paa Grund af politiske Forviklinger med Kina var flygtet ud af sit Land og havde taget Ophold i Bhutan. Her lykkedes det Fru David-Neel at faa Dalai Lama i Tale og derved vakte hendes Interesse for at trænge ind i Tibet og studere dette lukkede Lands mærkelige Kultur og Religion. Det lykkedes Fru David-Neel at trodse alle Vanskeligheder og at trænge ind i Tibet. Ialt har hun foretaget fem Rejser i dette Land. Paa en af disse Rejser besøgte hun Tashi Lama i Shigatse, den sidste Rejse gjaldt selve den hellige Stad Lhasa. For at naa dette Maal forklædte hun sig som en Arjopa, Tiggerpilgrim, og vandrede pjaltet og tiggende gennem det øde Land over snedækte Passer fra det ene Nonnekloster til det andet, ofte i Fare for at blive opdaget som Europæer. Efter to Maaneders Ophold i Lhasa, hvor hun overværede alle Nytaarsfastlighederne, vendte hun atter tilbage til Indien. Bogen er livlig skrevet og let læselig, og den giver en yderst interessant Skildring af Live og Forholdene i Tibet. Endelig skal fremhæves de mange fortrinlige Billeder.

M. Vahl.

Sten Lewenhaupt: *Axel Lagrelius' Kina-Resa.* (25×17 cm., 310 S., med Illustrationer og Kort). P. A. Norstedt & Sønners Forlag, Stockholm 1928.

Paa Grundlag af Lagrelius' Dagbog og mundtlige Fortælling har Sten Lewenhaupt forfattet en livlig Rejseskildring. En væsentlig Del af Rejsen — der foregik Aar 1926 — blev foretaget i Selskab med Kronprinsen og Kronprinsessen af Sverige. De kinesiske Myndigheder aabnede alle Døre for dette høje Rejseselskab. Bogen giver især en læseværdig Skildring af vore Dages Peking.

G. Ht.